СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIX. Ч. 49. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 2. березня 1931. VOL. XXXIX. No. 49. Jersey City, N. J., Monday, March 2, 1931. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ПРИСПІШУЄ ВИПЛАТУ ВЕТЕРАНСЬКИХ ПОЗИЧОК

ВАШИНҐТОН. — Сенат заявився другим наворотом за виплату позичок на ветеранські бонуси. За виплату голосували 76 сенаторів, а проти 17.

В той спосіб проєкт став законом. Президент надіявся такого висліду голосування і приняв вислід зі стоїчним спокоєм та заявив часописним репортерам, що вже видав зарядження, щоби приступити негайно до виплати позичок найбільш потребуючим.

Президент каже, що маємо коло 3,397,000 ветеранів. Щоб їх усіх заспокоїти, треба яких $1,700,000, 000 й довшого часу. Тому, говорив президент, треба самим ветеранським організаціям допильнувати, щоби в першу чергу злогошувалися по позички найбільш потребуючі.

За годину по рішенню сенату вислано 500 чеків як позички ветеранам. Першу позичку одержав ветеран з Балтимор, котрий знаходиться в крайній нужді. Його позичка виносить $700.

В сенаті розгорілася зприводу ветеранської позички гостра дебата. Були такі, котрі казали, що не бракуватиме жонатих ветеранів, які заберуть позички і пропють їх з чужими жінками. Знов інші сенатори доказували, що держава не потерпить на тих позичках втрат, бо ветерани платять за них по 4 і пів процентів, а держава платить тільки по 4%. Виходить, що державна скарбниця може заробити на тій операції.

ВИКОРИСТУВАЛИ РЕЛІҐІЙНІ ПОЧУВАННЯ.

НЮ ЙОРК. — Перед федеральною великою лавою присяжних відповідатимуть 5 чоловіків і 2 жінки, урядовці збанкротованої „Нешенел Діверзіфайд Корпорейшен", за те, що виманили від 400 священиків і 6,000 цивільних католиків за два роки понад $2,000,000.

Обжаловані продавали шери фільмової компанії, яка мала продукувати самі моральні фільми; між іншим мала виставити фільму „Діва Марія".

Продаючи шери католикам покликуванося на кардиналів Гейса й інших, а з цивільних на Ал Смита, Рескоба й інших визначних католиків, котрі нібито були заінтересовані в тім підприємстві.

Тепер показується, що корпорація не приготовляла ніяких фільм, а ціле підприємство було ошуканче.

$358,000,000 НА МАРИНАРКУ.

ВАШИНҐТОН. — Конґрес призначив на удержання маринарки $358,000,000. В тій сумі є $68,000,000, призначених на розбудову фльоти.

КОРОЛЬ ДЖЕЗУ РОЗВОДИТЬСЯ.

ШИКАҐО. — Пол Гвайтмен, відомий джезовий король, розводиться за третім наворотом. Своїй жінці зобовязується платити тижнево $600.

Гвайтмен, заки став джезовим королем, був шофером, а підчас війни моряком.

САМА СЕБЕ ОСУДИЛА.

НЮ ЙОРК.—Джейн Норис, перша жінка, котра стала в Ню Йорку маґістратським суддею, відповідає тепер за ріжні неправильности, яких вона допустилася при своїм урядованню, коли засуджувала дівчата на підставі доносів, які доходили до полісменів.

Між іншим приходиться їй відповідати ще й за те, що взяла $1,000 від компанії Флайшмана й дозволила оголошувати в часописах свою думку про доброту дріжджа, яке виробляє ця компанія. Разом з її опінією містили по ґазетах її портрет, представляючий її в судейськім одягу.

При допиті Норис признала, що уважає тепер своє поступовання неетичним.

КАПОН ЗАСУДЖЕНИЙ.

ШИКАҐО. — Аль Капон, ватажок підземелля, відомий як публичний ворог нумер 1, зістав засуджений на 6 місяців вязничної кари за зневагу суду, бо не явився у своїм часі на судову розправу, а викручувався хоробою, що не було правдою.

Капон буде ще рекурсувати. А як піде до вязниці, то сейчас, як відсидить кару, буде поставлений знову під суд за фальшиві податкові зізнання.

Разом з ним засуджено його помічника, Тонія Волпі, котрий буде депортований до Італії. Секретар Праці вже підписав відповідне зарядження.

ЗНИЖУЮТЬ ЗАРОБІТНІ ПЛАТНІ.

ВАШИНҐТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, подає, що безробіття зменшується, але зате грозить нова небезпека, бо в останнім місяці богато фірм позменшувало заробітні платні. Ґрін доказує, що це обниження ні до чого доброго не доведе, а тільки спинить економічне відродження.

КАНАДА ПРОТИ СОВІТСЬКИХ ТОВАРІВ.

ОТАВА. — Канадійське правительство заявило, що має докази примусової бороти в Росії й тому замикає довіз совітського вугля, дерева до будови і виробу паперу, азбесту й футер.

ВИЇЗД ДУХОБОРІВ З КАНАДИ.

Духобори незадовго виїдуть із Канади до Мексика, заявив минулого тижня Давид Русек, багатий фінансіст і землевласник з Чівави, Мексик. Вісім літ тому поселив він 7,000 менонітів із Манітоби в Чіваві, а тепер знайшов для духоборів 800 тисяч акрів землі в Мексику, що вартує біля 12 міліонів долярів. Всіх духоборів, що мають пересселитися туди, є біля 20 тисяч. Мексиканський уряд приобіцяв їм більше свобід і привілеїв, ніж вони мають у Канаді.

„НАРОДОПРОСВЄТІТЕЛЬНИЙ СОЮЗ" І „ПРОСВІТА".

Кацапський „Народопросвєтітельний Союз" (вже він напросвіщав!) задумував побудувати в Ужгороді „Народопросвєтітельний Дом" і в тій цїли звернувся до міністерств освіти й скарбу за грошевою помічю. Замісць помочі прийшла з міністерств відмова, мотивована тим, що в Ужгороді є освітня установа „Просвіта", яка має свій дім і другого дому для освітних цілей там покищо непотрібно. Така відповідь розлютувала кацапів, і вони вислали до Праги меморандум, у якому обжалували „Просвіту", що вона свого будинку уживає на невідповідні цїли, що не працює і т. п.

Д-Р МИХАЙЛО ЗАХІДНИЙ НА ВОЛІ.

Бувшого посла УПП, д-ра М. Західного, перевезено з Вронок до Бережан, а з бережанської тюрми випущено на волю за кавцією 4,000 зол. в дні 16 січня ц. р. Слідство проти д-ра Західного ведеться дальше.

ЛЮБОВНИЙ ЛИСТ НАСПІВ ПО 22 РОКАХ.

Перед 22 роками залюбився один богатий Англієць в молодій дівчині й хотів з нею одружитися. Та його любов не мала успіху: він отримав відмовного листа й оженився з другою. В році 1923 умер й оставив сина, який одідичив підприємство батька. Перед кількома днями отримав син листа, в якому незнакома жінка жалує, що вона за нього не вийшла, та що вона його любить і чує вже в дусі шлюбні дзвони. Справа вияснилася, коли молодий Англієць поглянув на дату й спостеріг, що лист був відісланий ще 1909 року на адресу його батька. Та вкінці тішився син, що почта потребувала 22 роки на доручення листа, бо інакше не був би одружився його батько з його матірю й він був би взагалі не народився.

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВА В КАННАХ.

Український маляр Сергій Мако, який довший час перебував у Празі, улаштував у Каннах (на французькій Рівієрі) виставу своїх картин та картин інших українських малярів.

ПРИСУДИ МНОЖАТЬСЯ.

Львівський карний суд засудив гром. Савчука з сокальського повіту за підпал (саботаж) стирти графа Тарновського на 6 літ тюрми. Суд станув на становищі, що Савчук виступав як член УВО. Трох інших співобжалуваних, а саме Мандзюка, Пуру і Сафіяна, суд увільнив.

АТЕНТАТ НА Д-РА КОСУБУЦЬКОГО В КУРИТИБІ.

„Ґазета до Пово" з 15. І, 1931 подає вісти про атентат на д-ра Косубуцького. Було так:

Приблизно у півночі доктор працював у своїм кабінеті. Родина його вже спала. Несподіваний сильний вибух потряс цілою хатою. Зі стін позлітали образи. Коли доктор побачив в кімнаті дим, то він зараз же закликав пожарну команду. За кілька хвилин вияснилося, що дим повстав не від пожежі, а від вибуху динаміту.

Недалеко від його помешкання поліція задержала особу, підозрілу в причасности до цього атентату. Задержаний видає себе за Поляка. Д-р Косубуцький також є Поляк.

Коли доктора запитали, чи він не має особистих ворогів, які моглиб вчинити цей атентав, то він заявив, що ні, а причиною до цього атентату очевидно послужив його „Отвертий лист до п. Франціска Нітті, бувшого президента Італійської Міністерської Ради в Парижі" у відповідь на його статтю „Небезпека Польщі".

ТРАГЕДІЯ ВІЙСЬКОВИХ ВПРАВ В АЛЬПАХ.

Французькі часописи доносять, що при військових вправах в Альпах лявіна засипала цілу сотню італійських вояків. Зпід снігу видобули вже 19 трупів. До нещастя прийшло в цей спосіб: Третя сотня альпейського куріня вирушила в суботу на вправи в гори. Відділ заблудив серед сніговиці і провів ніч під голим небом. Щойно в неділю знайшли вояки опущену колибу. Тому, що не мали з собою ніяких харчів, пустилися в похід до місцевости, з якої вирушили. Коли вони зробили кількасот кроків, засипала їх лявіна. Ті, що збереглися, повернули до касарень. Засипаним вислано на поміч відділ з 9 мужів під проводом старшини По дорозі засипали лявіни і цей відділ. В снігу загинули 17 рядовиків і два офіцири. З другої виправи виратувався лиш один поранений підстаршина й заволікся до касарні.

Тоді вислано цілу залогу гірських специялістів та пограничну сторожу. Однак вони не могли дійти до місця катастрофи залля великої заверюхи. В понеділок вислано знову відділ із кількох рядовиків під проводом капітана. Та щойно третьої днини вдалося вратувати тих вояків з першої та другої експедиції, що лежали непритомні від голоду й холоду в обіймах ледів.

НЕ ЙДІТЬ ДО КОРШМИ, ТО ВОНА САМА ВПАДЕ.

Найкращий і найпевніший спосіб є: перестати пити й оминати коршму як заразу. Так зробили Саранчуки, бережанського повіту. Громадяни зложили в церкві присягу, що не будуть пити алькоголю і присягли дотримали. А в громаді Дібринів, рогатинського повіту, всі вступили до протиалькогольного гуртка „Відродження" і в цілому селі запестали пити. Якщо зробить так кожна громада, то коршмарі мусітимуть позамикати коршми. Це найпевніший спосіб. Бо нема на світі такої сили, ані такого закону, що моглиб когось примусити — пити алькогольну отрую. Тільки більше свідомости, сильної волі і єдности, а перемога буде наша! — („Діло").

ЗМІНИ В СЛІДЧІМ УРЯДІ В ЛУЦЬКУ.

Тому кілька днів міністер Складковський сказав у сенаті, що слідчий уряд у Луцьку розігнаний. І так: начальника уряду, Нєдзялковського, звільнили зі становища та віддали до диспозиції головної команди поліції. Заступника начальника, Зарембу, відомого з політичних процесів, перенесли у стан спочинку. У стан спочинку перенесений теж політичний референт того уряду, пшодовнік Ткачук. Ткачукови закидали, що він до політичних вязнів приноровлював т. зв. білостоцьку методу, себто вливав воду в легені, та що знасилував малолітню арештантку.

НАГЛА СМЕРТЬ АДВОКАТА НА ВАРШАВСЬКОМУ ПРОЦЕСІ.

У пятницю, 6 лютого, на варшавському процесі проти діячів Центроліву зізнавав як свідок сеніор варшавських адвокатів, *оборонець у політичних* процесах, адвокат Корнфельд. Він оповідав свої враження з віча у Швайцарській Долині. Там був спокій, поліції ніде не було. — Свідкови перериває кілька разів предсідник. Між іншим сказав: „Ви зле почуваєтеся, коли бачите поліцая". — Свідок адвокат Корнфельд каже, що бачив, як поліція гнала на запінених конях. Предс.: Чи дуже були запінені ті коні? Св. адв. Корнфельд: Мені слабо (при тих словах упав на землю. Обвинувачена Будзінська-Тиліцька дістала при цьому серцевий атак).

Розправу перервали. Візвали ратункову стацію. Лікар **ствердив смерть адвоката Корнфельда.** Обвинувачену Будзінську-Тиліцьку відвели додому.

Розправу почали наново. Адвокат Беренсон в імени лави оборонців у заяві сказав, що несторови варшавської адвокатури Корнфельдови трісло серце, коли його переслухував предсідник, що іронізував із зізнань свідка, які не йшли по думці предсідника. Проти таких незнаних способів оборона протестує та просить перервати розправу до найближчого дня. Завтра зголосить оборона внесення в справі предсідника.

Предсідник: Прошу записати заяву до протоколу.

Розправу з причини недуги обвинуваченої Будзінської-Тиліцької перервали до суботи.

КНЯЖНА САПІГА ПЕРЕЇХАЛА РОБІТНИКА.

Дня 19. серпня м. р. кн. Сапіга переїхала автом біля мосту на Полтві 22-літнього робітника. Він наслідком ран помер. Княжна призналася, що їхала лівим, замісць правим боком, та боронилася, що мусіла так їхати, а робітник мабуть наслідком власної неуваги попався під авто. Суд пійшов для експертизи на місце трагічної події і тут предсідник проголосив увільняючий присуд.

„СЛОВЯНСЬКЕ БРАТЕРСТВО".

З Ужгороду доносять, що начальник межиляборецької округи, Ґаляс, покарав Івана Шалапа з Нижньої Ольки і Степана Лукача з Руської Поруби на 100 чк. і 5 днів тюрми, а начальник любовенської округи учителя Івана Шутяка на 300 чк. за те, що вони в часі спису населення подали себе Українцями і протестували проти вписання їм словацької народности.

ЛЯХИ ЗАСУДЖУЮТЬ ДО ВЯЗНИЦІ БУВШИХ УКРАЇНСЬКИХ ПОСЛІВ

ПОСЛА ВИСЛОЦЬКОГО ЗАСУДИЛИ НА ДВА РОКИ ВАЖКОЇ ВЯЗНИЦІ. СУДОВІ РОЗПРАВИ НАД ІНШИМИ БУВШИМИ ПОСЛАМИ СКОРО ВІДБУДУТЬСЯ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Окружний суд у Рівнім на Волині засудив бувшого українського посла Олексу Вислоцького на два роки тяжкої вязниці. Цей присуд, який зроблено на підставі старого російського карного права, зробив велике враження своєю суворістю навіть на Поляків, що знаходилися в судовій салі. О. Вислоцького боронили українські адвокати: д-р М. Багриновський та д-р С. Бєляк .

Обидва адвокати й сам обвинувачений збили всі твердження прокуратора про вину бувшого посла. Та, не зважаючи на це, суд ухвалив такий суворий присуд. Обвинувачено О. Вислоцького по ст. 129. ч. 1. і 3. російського карного кодексу. Винуватим по цій статті стає той, хто виголошує або відчитує промови або твори, підбурюючі до виконання бунтівничого або зрадницького вчинку, або до виступів проти закону та розпорядків влади.

Бувший посол О. Вислоцький і його оборонці доказали, що посол Вислоцький нічого подібного не говорив у своїй передвиборчій промові, яку він виголосив у дубенському повіті 22. травня 1930 року. Та суд послухав прокуратора, який у своїй промові не так нападав на самого посла Вислоцького, як взагалі на ввесь український національний рух та на державні змагання українського народу.

Всі внески оборони відкинено, а в тім числі відкинено домагання адвоката М. Багриновського, щоби суд покликав на свідків: 1) польського письменника й публіциста Вацлава Сєрошевського, щоб він показав, у який спосіб кривдиться Українців на Волині в ділянці шкільництва й 2) воєводу Юзефського, який мав би показати, що польська влада визнає за Українцями право на державну самостійність.

Готується карна розправа над бувшими послами: о. пралатом Л. Куницьким, І. Заваликутом з Коломиї та над сенаторами: Василем Бараником з Заліщик і Миколою Кузьмином з Озірної. Всіх чотирох обвинувачено, як і засудженого посла Вислоцького, за заключення публичного спокою. Влада каже, що посли й сенатори виконали це підчас своїх посольських справоздавчих та передвиборчих віч. Процес відбудеться після Великодних Свят у Чорткові над послом І. Заваликутом, а в Тернополі над трома іншими.

Усіх чотирох звільнено з арешту по закінченню слідства. Слідство в справі інших українських послів, а в тому числі й голови УНДО, д-ра Дмитра Левицького, ще тягнеться далі. Ті посли, що знаходяться під слідством, сидять у ріжних вязницях.

ҐАНДІ ЩЕ ПЕРЕГОВОРЮЄ З ВІЦЕКОРОЛЕМ.

НЮ ДЕЛІ (Індія). — Магатма Ґанді знову відвідав віцекороля Ірвіна. З ним він мав коротку конференцію в справі індо-анґлійського порозуміння. По відході Ґандія віцекороль негайно прикликав до себе двох делеґатів Індусів, що були в Лондоні на переговорах. Вони мають бути посередниками в переговорах віцекороля з Ґандієм.

Ґанді ще не приняв остаточного рішення й мовчить про свої наміри. Він лише говорить, що пробуде в Ню Делі ще кілька днів. Оптимісти не тратять надії на порозуміння між ним і лордом Ірвіном.

ТАКИ ХОЧУТЬ АМЕРИКАНСЬКИХ ДОЛЯРІВ.

МОСКВА (СССР). — Радянський уряд думає вирядити до Америки ще один корабель з деревом і разом з тим хоче доказати, що це дерево зрубане й наладоване на корабель вільно нанятими робітниками. Правда, в Росії не мають великих надій, що це пощастить доказати Американцям, а всеж хочуть спробувати, бо заборона Америкою, а тепер Канадою, купувати радянське дерево дуже бє по фінансах Росії.

Большевицька влада твердить, що в заготовленню дерева до вивозу за кордон арештанти й адміністративно заслані беруть незначну участь. Та це трудно доказати большевикам, бо взагалі тепер в Росії щось певно виявити й доказати дуже тяжко. Про це свідчить добре такий анекдот, що один час був популярний в Росії.

Одного часу з радянщини в Польщу через кордон тікало багато зайців. Польські зайці здивовано питали московських, чого вони тікають в Польщу, де панує безробіття й нужда. На це московські зайці відповідали, що радянська влада наказала повідтинати всім верблюдам хвости, щоби з їх шерсти зробити накривала для тих, що працюють на півночі в лісах. Отже зайці перелякалися, що їм пообтинають хвости, і рішили тікати. На заввагу польських зайців, що їх товариші з Московщини нічого спільного з верблюдами не мають, втікачі відповіли, що так, але цього не можна доказати чекістам. На радянщині все так заплутане, що годі щонебудь з певністю доказати.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПРЕЗИДЕНТ, КОНҐРЕС І ВЕТЕРАНИ

Президен Гувер попав знову в конфлікт з конґресом. І то не тільки з конґресом, але й з ветеранами і з усіми тими, котрі є за те, щоби дати ветеренам позичку на їх бонуси.

Річ ясна, що президент здає собі добре справу з того, що, закадаючи в тій справі вето, він наражується під многими оглядами на втрату популярности. Бо цілком певно, що ніякий демаґоґ не відваживсяб на такий крок. Бо якжеж можна відмовляти допомоги тим, що тепер є в потребі, а ще недавно наставляли груди, стоючи в обороні свободи і демократії? Та з другого боку важко припустити, щоби президент Гувер був меншим патріотом ніж дехто з крикунів. І важко повірити, щоби він був ворогом самих ветеранів.

І годі не погодитися з президентом щодо цього, що більша частина ветеранів знаходиться в такім положенні, що не потребує державної допомоги, бо заробляє на життя. Тому нема потреби обтяжати державний скарб позичками, а населення новими податками, щоби допомагати ще й тим, котрі помочі не потребують.

Зате президент помиляється, коли думає, що кількасот долярів позички не є назагал допомогою. Коли ходить про ветерана, котрий знаходиться з родиною вже довгий час без роботи і є вже вичерпаний з заощаджених фондів, то для нього навіть позичка в сумі $200 являється великим добродійством, а то й ратунком, бо вона дає йому спромогу видержати найгірший час, коли вже йому нема нізвідки помочі ні роботи.

Та з якого боку не глядіти би на цю справу, то треба признати, що не було би місця для всіх терть задля позичок на ветеранські бонуси, коли би були в Америці закони, які забезпечувалиб робітників на випадок безробіття. Тоді діставали би допомогу дійсно ті ветерани, що є без роботи. А тому, що уряд має страх перед безробітною пайкою, доходить до того, що тепер з ветеранського бонусу користають і ті, котрі ще могли би й іншим дати допомогу. Та ми віримо, що таки багато ветеранів не понизить свого достоінства й не скористає з позичок, коли їх не потребуватиме.

Наконець треба додати, що цілий секрет того поспіху, з яким конґрес взявся вирішувати ту справу, лежить не так у допомозі ветеранам, як у тім погляді, що коли ветерани пустять в обіг який біліон долярів, то це причиниться до ліквідації економічного застою. А це вже не є ветеранською помічю, але іншого роду експериментом.

БЕЗ ЗУПИНОК

(Кореспонденція зі Львова)

Польський уряд травневої революції з 1926 р., так зв. уряд „уздоровлення" (санації), надумувався повних чотири і пів року, як ту санацію в Польщі перевести. Ввесь той час набирав сили до радикального діла, яке вибухло в осени минулого (1930) року в арештуваннях власної опозиції (Берестє) та в „пацифікації" Українців. В такій боротьбі — розуміється — можна й самому дещо обірвати. І тепер саме гоїть Польща свої прочуханці з Женеви, а знов у себе провадить політичні процеси направо й наліво.

Якраз у цій порі число судових процесів в ріжних місцях доволі поважне. Всі вони зводяться до закидів про підбурювання, про непослух владі, про замахи на урядові особи і т. п. Дістається й Українцям. Дня 30. січня 1931 засуджено в Рівному на Волині бувшого посла Вислоцького на 2 роки тюрми за такі закиди, поповнені на справоздавчому вічі в Дублянах на Волині дня 22. травня м. р. Після Великодних Свят сподіються процесу проти другого б. посла пралата Л. Куницького й Заваликута та б. сенаторів Бараника й Кузьмина. Всі ці противукраїнські процеси є вислідом малого непорозуміння. Ліґа Націй каже, що ніякої влади не вільно навіть підозрівати, що вона бере участь у політичній борстьбі проти меншин, а польський міністер внутрішних справ сказав, що **обовязком** уряду є брати участь у виборах. Ну, вибори — це боротьба, а в боротьбі всяко буває.

У Варшаві ведеться процес проти виновників неясного „замаху" на маршала Пілсудського (приналежних до польської соціялістичної партії) який відложено до 14. лютого, бо щось сталося головному свідкови Пужицькому (провокаторови), який чи сам пострілився в ночі з 31. січна на 1. лютого ц. р., чи хтось його підстрілив. Одночасно ведеться процес проти тих членів польської соціялістичної партії, які 14. вересня 1930 демонстрували у Варшаві. Тоді то на похід напала кінна поліція **ззаду** та змасакрувала учасників, при чому з обох боків упали стріли. Процес замітний зізнаннями польських свідків, які вказують, що інтервенція поліції зовсім так виглядала, як колись погром московських „козаків". Коли один старенький, 80-літній адвокат почав зізнавати про це на розправі 6. лютого ц. р., як то кінна поліція „на запінених конях" напала **ззаду** на демонструючу товпу, а предсідник трохи поглузував собі з його „запінених коней", — старушкови тріслo серце й він упав мертвий у салі розправ. Одна з обжалуваних, д-р Тиліцька, кинулася до нього ратувати й сама зімліла, що ледви її відратували. Тому й цей процес наразі перервали.

Але вернім до Женеви, з якої зразу вся урядова польська сторона була нібито „дуже вдоволена" до часу, доки не надійшли голоси заграничних ґазет. Навіть міністер заграничних справ, Залеський, сказав редакторам: „Я дуже вдоволений з ходу, який **узяла** спарава Горішнього Шлеська й уважаю, що звіт Ради не має нічого, чого Польща не могла би приймити"... А знов неурядова преса каже, що: „тим разом сам лік, приписаний Польщі, такий гіркий, що ніякий цукорок не може злагіднити його гіркости". Тоді урядова сторона почала викручуватися, мовляв: „вправді щось там було з Німцями на Шлеську, але те все йшло в інтересі польськости, а звісно — ціль освячує засоби". Але другі, теж не дурні, кажуть: ви вже не накинете нашій опінії женевської „побіди". „Якби то, кажуть, було правда, що метою нарушення міжнародного договору було скріплення польскости, то це підприємство було би схиблене, коли по бажанням та ухвалам Ліґи Націй **польський уряд має те все відробити".** Нам також так видається. Можемо собі уявити, як там у тих швайцарських горах було тісно Залеському, коли треба було замовити в одинокого москвофільського посла до варшавського сойму, Бачинського, „відповідну" промову, яку він в останніх часах виголосив, а в якій оплював цілу українську націю.

Ті самі наші москвофіли обходили 1. лютого ц. р. 300-літній ювілей посвячення церкви Ставропигійського Інституту у Львові (т. зв. „волоськоі"). В церковному святі взяв участь навіть Митрополит Шептицький, але від Академії, що відбулася в Народньому Домі, відказались українські установи, щоб не скріплювати морально трупів, для яких ласка польської влади є тимчасово, свого роду камфорою.

На латинське Різдво відбувся у Львові зїзд „Русской Селянської Орґанізації" при участи 87 осіб. Чорними красками малювали там москвофільську дійсність. Попалося там не одному „собратови", висловлено привіт „Общерусскому Обєдиненію" в Америці, „Русскому Бльокови" на Закарпатті, ба що дивне: зїзд одобрив політику „Русской Сел. Орґанізації", яка змагає до поправи русско-українських відносин. Нарешті бодай одна частина з русских зволила признати істнування „клятих мазепинцев", хоч що правда — це тільки тому, „бо тільки таким робом можна створити перспективи для кращої будуччини Руси і Славянства".

Один польських парляментаристів проголосив у варшавському соймі, що Поляки „порозуміються" з українським народом „понад голови його провідників". Знають вони наш нарід з минувшини, хочби навіть недавної, коли то були купили о. Ількова з його ґрупою, але забувають, що той сам о. Ільків відрікся своїх давніх гріхів, а всякі нові подібні спроби в нашому народі не повелися. Колиб не так, то між урядово польською соймовою більшістю був би сидів не тільки один Бачинський і то москвофіл... А зрештою, які є дані на таке зближення? Розвязано (як звісно) 3 українські ґімназії: державну в Тернополі та „Рідної Школи" в Дрогобичі й Роґатині. В декреті розвязання заповіджено, що молодь тих шкіл може бути принята за дозволом кураторії до **польських** ґімназій. Не входячи в те, що конституція дозволяє батькам учити дитину в тій мові, в якій хотять (отже довільний вибір школи), львівська шкільна влада унеможливлює всякими засобами вступ учням розвязаних ґімназій до польських шкіл. За причину подається одним, що ученик вніс прохання, а не родичі, другим, що ученик не опановує шкільного матеріялу, а деяким таки без подання причини пишеться: „не узгляднюється". А були випадки, що вже принятих і вписаних учнів казала кураторія усунути зі школи, бо... вже короткий час до матури, тому ученики української школи не могли би опанувати матеріялу, поданого в польській мові...

В ділянці церковній — карається дальше священиків за те, що не хотять писати по польськи метрик Українцям, не зважаючи на рішення найвищого трибуналу, що священики не є державними урядовцями, а тим самим до них не відносяться постанови закону щодо урядової мови. Ба що більше: 22. січня ц. р. доручено о. Вас. Комаринському й о. Ів. Пісецькому в Городенці декрет, яким їх покарано по 7 діб арешту за ведення **церковного** походу на цвинтар в часі Зелених Свят, отже ще 18 липня минулого року!

Так діється в двох ділянках, які ще найменше мають щонебудь спільного з політикою. Вже не говоримо, скільки товариств розвязується (Луґів, Читалень). В одному місці (Вервиця, Равщина), то навіть не дозволили відкрити філії „Рідної Школи", бо каже влада, що ця філія... могла би вести протидержавну роботу. З того видно, що понад голови провідників буде трохи важче „порозумітися", бо нарід уже занадто добре все бачить.

Дня 31. січня ц. р. відійшов зі Львова начальник шкільництва (куратор) Питляковський, який помагав доницувати українське шкільництво там, де ще було що нищити. Прощали його співробітники, яких він при цій нагоді напоминав, щоби йшли його лінією й мали все на оці, що треба піддержувати уряд, а тим самим (?) державу. Як бачимо, то в польських урядовців дуже вузько понята держава. По просту держава це він, ну, тай його „колеґа". Українці можуть його попрощати хіба історичним оглядом тих його столипінських декретів, які характеризували цілу його діяльність. Незабаром і зроблять це.

В останніх днях богато в нас говориться про потребу обниження цін. Може не так обниження, як зменшення т. зв. „ножиць", тої ріжниці між господарськими продуктами і фабричними виробами. До тепер селянинові треба продати добрий збір з одного морґа поля на одні чоботи. Тих морґів він не має так богато, має же завсіди менше, як членів родини в хаті. Тимчасом ціни на худобу спали до смішности. Але помилявся би той, хто думав би, що це ознака направи господарської ділянки. Це прямо наслідки митної війни з сусідами, головно з Німеччиною. Загальний спадок цін на рільні продукти унеможливлює дрібним господарям платити податки, а тут уряд хоче ще деякі роди податків підвищити. Говорення в нас про знижку цін на фабричні продукти, це тільки **вговорювання** в масу, щоби для латання недоборів можна було мати сміливість обнизити урядничі та робітничі платні. Дарма, що це спричинилоб ще більше загальне зубожіння.

Не досить, що в нас не богато джерел заробітку, то й ті уряд хоче касувати. Від давних років була в Косові (на Гуцульщині) саліна (варили сіль) і все таки якесь число людности мало заробіток. Тепер хотять саліну скасувати, мовляв — не виплачується. Правда, вона занедбана, але в неї не роблено ніяких вкладів. І знову великій частині робітництва грозить утрата праці, якої в нас і без того не богато.

(Конець буде)

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Громадянин, Лорейн, О. Ми тут ні при чім. Тому нема потреби відповідати в „Свободі". Подавайте звіти про дійсну роботу, тоді це буде цікавіше людям читати.

— Всі часописи є односторонні.

— Якжеж то можливе!?

— Що дня можете вичитати в кожній ґазеті, що помер такий то і такий славний чоловік, одначе ще ніколи ніодна ґазета не повідомляла, що народився такий то і такий славний чоловік!

Петро Фройхен.)*

СТАРА СЕМІҐАК

Як ми жили в Тулє, все мали ми захист для чимало бідних людей, старих і слабосилих, *або біздітних батьків.* В усякому випадку було в нас усе більше людей, ніж місця. В перших роках мали ми в Тулє лише дві кімнаті. В одній жив Кнуд Расмусен, а я з кількома хлопцями в другій. Ця кімната мусіла рівночасно служити за гостинну та кухню. В другій кімнаті царила наша господиня Віві. В неї мешкали ріжні комірники.

Найцікавіша з усіх була Семіґак. Поправді жила вона у нас на основі непорозуміння. Вона все була на мандрівці: або на південь до сестрінця, або на північ до внука. Та, як сказано, вона ніколи не замандрувала дальше, ніж до нас.

Раз зупинилися ми на півночі, щоби на свіжому леді пійти на лови тюленів, бо цього року лід сягав далеко в озера.

Одного дня знялася хуртовина і ми боялися, що поскидає нас у воду. Тому, що ми боялися, аби нас хуртовина не поздувала в море, побігли ми мерщій до санок і мали ще стільки часу, щоби кинути трохи мяса на санки, заки піґнали собак у глибину *суші.*

Вдалося нам добитись до оселі, що звалася Неґуе. Було нас більше ловців. У такій оселі все кипить життя, коли приходять несподівані гості, що мають доволі часу та коли вони добре голодні. Ми не могли рушитися відси, поки хуртовина не стихне. За тим мясом, що ми його лишили, ми не жалували, а ходили від хати до хати та їли, що найліпше. Була там китова шкіра величезними шматками. Давали її свіжу або солену. Була й замерзла, а що їй було вже чимало літ, то вже псувалася, так, що солонина позеленіла, а мясо пекло у ґортанці. Були там зіпсовані тюлені; їх полишили невипатрошених, таки зі шкірою, щоби переферментували. Мясо це в смаку було гостре, а солодке, наче цукор.

Ах, їли ми! Ми вдоволялися всіми тими забавами, які йдуть в ескімоських хатах, ми розповідали собі казки та приґоди. Коли ми вже посиділи так 4—5 днів, прийшло Расмусенові на думку, що він має тут стару знакому. І він зараз спитався про Семіґаку, якої тепер іще не бачив. Вона все було оповідала казки, а він списував їх до своїх обемистих збірок.

— Ба, це така справа, — сказав господар — Семіґаки нема дома.

— Може пійшла в гості, — спитав Кнуд Расмусен — то скажи її нам привести з тієї хати, де вона є, тай скажи їй, що я знову рад би побалакати з нею.

— Ба, — сказав господар — правду сказати, вона не пійшла в гості, лише її тут нема.

— Алеж бо то дуже дивне, — запримітив Кнуд Расмусен — жінка в її літах не може пуститися в дорогу в таку страшну хуртовину, в яку навіть ми рішилися лише бігати від хати до хати.

— Знаєте, це справа така, — сказав господар — вона пійшла ловити лисиці, як почалася хуртовина. Не йде вже вона так надто добре, та вона посувала перед собою санчата, то опиралася на них.

У розмові дійшли ми до того, що може требаб вийти та розглянутися за нею. Ми рішилися на те, бож ми нераз уже милосердилися над Семіґакою, то може булоб найкраще і тепер востаннє послухати голосу нашої совісти.

Кнуд Расмусен закликав нас і ми виїхали у хуртовину шукати її. Кнудові Расмусенові ніколи й на думку не прийшло сидіти тихо, коли хтось був у небезпеці. Ми казали пояснити собі, де меньше-більше були Семіґачині пастки та лисиці та стали обшукувати цю околицю. Кілька разів ішли ми геть угору та перешукували прибережні скелі, але дарма, її ми не найшли. Вкінці я сказав, що мусимо дати спокій. Одначе Кнудові Расмусенові навіть і не снилося перервати роботу. Його впертість увінчалася успіхом. Ми надибали печеру, в якій Семіґак, хоч було там 35 степенів морозу, хоч було темно, без накривал до спання провела пять днів і пять ночей.

Семіґак зловила лисицю у пастку та зїла її так, що зішкробувала замерзле мясо. І ось сиділа вона тут і вижидала смерти або якоїсь іншої пригоди. Не могла, як сама призналася, нічого почати. Кнуд Расмусен обгорнув її добре в кілька шкір (кожухів), бо ноги їй були так перемерзли, що вже не могла йти. Дуже була неспокійна, щоби дали їй її ніж і саночки. Колиж ми вкінці мали вже все, вона ще раз післала мене нагору, щоби я приніс лисячий хвіст. Була застромила його у щілину в скелі.

— Мій внук має маленьку дівчинку, то я їй хотіла би подарувати лисячий хвіст. Тому вже таки треба буде, щоби ви принесли його.

Я довго шукав та найшов і лисячий хвіст. Поїхали ми до дому. Семіґак іще зовсім не гадала вмирати. Коли ми доїхали до оселі, вона вже могла полізти до хати. А хоч не було її 5—6 днів, то тепер узяла участь у забаві та видержала до вечора в хорі барабанних співців. Коли я змучений став дрімати, Семіґак була моїм останнім вражінням. Вона голосно квакала рефрен, а двох мущин стояло посеред хати та співали.

Пізніше оповідала, що чула в хаті ріжні звуки та голоси, які їй виявили укриті тайни. Колись пізніше вона виявить це племені. Вона це так уладила, що сестрінок, який полишив був її на дворі серед хуртовини, тепер стояв тут гордо, що то його заслугою було, що вислав її, аби почула ті голоси духів.

Одного дня прийшла Семіґак і сказала, що хотіла би поїхати до зятя, а саме до Кап-Йорку. Що там і не було би, хотіла з нами їхати до Тулє, а відтам могла вже дістатися якимись санчатами далі на південь. Між підбігуновими Ескімосами нема такого звичаю, щоби просити у візника дозволу, коли хто хоче їхати. Колиб йому сподобалося відмовитися від їзди, то його всі взяли би на посміховище. Зараз усі сказали би, що його собаки не вміють тягнути.

Тому то Семіґак вийшла зодягнена до подорожі. Одежа, щоправда, не була надто пишна, її штани були з собачих шкір, а мода приписує для жінок штани з лисячих шкір. І ми поїхали. Ми зупинялися кілька разів; вона змерзла, тому ми дали їй дещо з нашої одежі, щоби надягнула зверха. Семіґак знову огрілася. А як їй було тепло, то вже була балакуча. Вночі ми зупинилися та побудували хати зі снігу. Семіґак прилагодила лямпи й балакала без упину. Я тямлю, що вона говорила та як довго. Оповідання почалося вечером, як я поклався спати, а покінчилося, як я пробудився. Семіґак сиділа зодягнена, лямпа світилася. Почалося нове оповідання.

— Ах, — сказала вона — нарешті бачу дещо з моїх снів. Часто бувала я на чердаку корабля якогось білого чоловіка, та цей дім, то щось нечуваного, який великий. Такого високого не було тут ніодного корабля і я рішилася не їхати до Кап-Йорку.

Отже Семіґак розгосподарилася на добре у нас. Миж були її господарями. Ми чудувалися, що вона ніколи не зїдала всього. Кожен раз, як щось дістала, ховала дещо для донечки свого затя. Ця дівчинка була її найбільшою розрадою на цьому світі.

— Вона така солодка, така міла, бо подібна до мене, як я була молода. Я також була колись гарна, тому я сильна на старі літа. Сила та краса йдуть усе в парі.

Останки тісточок і кістки цукру зникали в холявах її чобіт, що сягали високо поза бедра. Та коли одного дня чоботи не могли вже вмістити ріжного добра, прийшла Семіґак і просила, щоб дали їй яку скриньку. Відтоді все більше й більше старалася придбати. Збилося яке горнятко, Семіґак збирала дорогоцінні черепки та ховала їх у скриньку; брала радо й бляшанки. Одного дня скринька була вже повнісенька, тому Семіґак просила, щоб дали їй іншу. Спихала до тієї нової скриньки старі, зношені вовняні светери, частки обіду, рештки хліба, цукор, яблока, сірники, а все те для маленької дівчинки в Кап-Йорку. Помалу ми привикли до тієї малої дівчинки. Аж одного дня нараз усе скінчилося. Семіґак прийшла та сказала, що завтра відїжджає. Їй снилася внучка, що плакала та простягала рученята до неї.

— Тут у вашій хаті я маю лише добрі дні, одначе моє життя привикло до недомагань і терпінь; я не можу бути без них, бо тоді не бачу, що я людина. Завтра відїжджаю.

І відїхала.

На другу зиму я знову бачив Семіґак. Нещасна, обдерта, одначе вдоволена життям. Рік опісля вона померла.

Такий то кінець мала Семіґак.

(Переклав М. Н.)

*) Данський письменник і підбіґуновий дослідник Петро Фройхен прожив двацять літ серед ескімосів. Десять літ був провідником ескімоської ґренляндської кольонії, положеної найдалі на півночі. Тепер Фройхен вернувся у Данію, бо відморозив собі одну ногу і вже не здібний до підбіґунових мандрівок.

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛЬОҐ КНИЖОК КНИГАРНІ СВОВОБОДИ РІЖНОГО ЗМІСТУ. ВИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЄМ 2-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.
SVOBODA
P. O. Box 346
JERSEY CITY, N. J.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

МОСКОВСЬКІ ПІДЛИЗИ.

В Клівленді відбувся зїзд московських підлиз, які іменують себе Лемківським Союзом. Скільки там є дійсних Лемків та яку кількість Лемків „репрезентували" делеґати зїзду, годі сказати. Але що всі вони москвофили, самі не знаючи ні Росийскої „російскава язика", то про це вони самі заявили.

Вони навіть комуністів назвали спасителями своєї москвофильської ідеї, бо справедливо в них побачили „собірателей земли русской". Разом з тим клівлендські москвофіли заявляють, що тут в Америці вони закликають своїх членів тікати від комуністів, як чорт від ладану. В цьому криється „глибока політична мудрість" вожаків отого „Лемковського Союза", які бояться, що коли їх члени підуть дійсно за Москалями, то для лемківських парохіяльних „вождів" не буде що робити при „проводі".

Група політичних спекулянтів, що хоче легким коштом стати на чолі „проводу," старається виловити серед української еміграції з Лемківщини мало свідомі одиниці, щоби їх коштом будувати собі потрібну організацію.

НІБИ З КРИЛОВСЬКОЇ БАЙКИ.

Звичайно кацапи з Лемківщини на свому „сєздє" не могли не „лягнути" своїм ослячим копитом по Українцях. Вони на „сєздє" ухвалили резолюцію, що вони ніколи не стануть по стороні українського самостійництва. Ох, велике горе й яка страшна втрата для українського національно-державницького руху, що кілька парохіян з Клівленду та з околиці не прилучаться до нього?

Та чи неправдою є, що розумний господар ніколи до наслення не докидає кукілю та зова, а навіть викидає з нього зіпсоване зерно? Чим чистіше насіння, тим ліпший урожай. Ліпше для Українців, коли кукіль та зона з українського поля заплідиюються на московськім полі. Чим ліпше для українського поля, тим гірше для московського.

Щож до нападу „сєзда" клівлендських москвофілів проти українства, то на це скажемо словами любого для них московського байкара Крилова, якого мови вони на жаль, не розуміють. Він в одній байці говорить про миршавеньке песятко, що гавкало на слона, і кінчає байку словами: „Знать Моська сільна, коль лаєт на слона". Може хтось цьому й повірить.

„МАРШ ГОЛОДНИХ".

„Українські щоденні брехні" з Ню Йорку подають на першій сторінці повідомлення, що з Ню Йорку почався „голодний стейтовий похід" до столиці Олбані. Мовляв, представники голодних будуть домагатися стейтової опіки над голодними та безробітними. Далі в тій побрехенці розповідається, що ріжні робітничі організації будуть стрічати маршуючих поживою та нічліком. Фармери, мовляв, на шляху походу „голодних" роблять склади харчів і т. п.

Словом, описано так, нібито розпочинається похід комуністичної армії на Олбані. А направді справа виглядає „трішечки" не так.

„Похід голодних", а на ділі платних аґентів комуністичної партії, які ніколи не були ні фабричними робітниками ні голодними, розпочався після доброго й смачного сніданку в кафетерії на 14 вулиці біля Юніон Скверу. Виголосивши кільќа „страшних" промов проти всього, що істнує й живе на світі, лідери походу повели півтора десятка своїх „голодних" по вулицях Ню Йорку. Та в них вистало духу дійти лише від 16 до 43 вулиці. Там вони влаштували біля „Таймс Білдінґ" ще один мітінґ. Словами трясли повітря капіталістичного світу так, що дрижали сусідні будинки.

Перемучившись „довгим походом", а особливо розмахуванням руками під час промов, лідери поспішили сісти в люксусовий автомобіль, а инші „голодні" всіли до трох тягарових авт (ранґи скрізь треба зберігати й комуністична шпана не може сідати поруч з вождами). Потім „голодні" прочани смачно пообідали на горі міста Ню Йорку й поїхали своїми автами та троками в дальшу подорож „голодного маршу".

„ПРИЙДІТЬ ВОЛОДІТИ Й КНЯЖИТИ В НАС".

Такими словами колись Новгородці, прабатьки теперішніх комуністів у Росії, запрошували до себе Варягів, щоб ті впорядкували їх знищену анархією „землю веліку й обільну". Тепер комуністи з Москви закликають світову буржуазію й капіталістів до себе в Росію, щоби вона прийшла володіти й княжити в них.

Частина таких „Варягів" у скількости 18 виїхала з Берліна до Москви. Чи захочуть вони „володіти й княжити" в Росії, зробивши большевиків своїми підручниками, чи може захочуть і відпоручників поставити инших, як наприклад „царя" Кирила з Кобурґа, або „гетьмана" Павла з Вандзеї, — побачимо далі.

ДУЖЕ ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ!

ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ ЦІНИ до КРАКОВА І НА ЗВОРОТ

ТРЕТОЇ КЛЯСИ ЗВОРОТНА ПОДОРОЖ

$173 ПОСПІШНИМ КОРАБЛЕМ — ЛИШЕ — $161 КАБІНОВИМ КОРАБЛЕМ

U. S. Такса додаткбво

Повищі ціни ввійдуть в життя для подорожуючих до Европи між Березнем 2, а Квітнем 30, також між Серпнем 1, а Жовтнем 15. Зворотні шифкарти добрі на два роки.

Найпоспішніша Корабельна Услуга у Світі

BREMEN EUROPA

МЕНЬШЕ ЯК ПЯТЬ ДЕНЬ НА ОКЕАНІ

НА ШЕРБУРҐ, 6 ДНІВ ДО БРЕМЕН.

Або подорожуйте популярним поспішним кораблем

COLUMBUS

NORTH GERMAN LLOYD

ВПИСУЙТЕСЯ ТЕПЕР У СВОГО АГЕНТА І ДОМАГАЙТЕСЯ КОРАБЛІВ BREMEN або EUROPA

СПЕЦІЯЛЬНІ ПОТЯГИ виїзджають з Бременгавен зараз по приїзді.

ТАКОЖ ТИЖНЕВІ ПОДОРОЖУВАННЯ НА ДОБРЕ ЗНАНИХ КАБІНОВИХ КОРАБЛЯХ ЛЛОЙДА.

NORTH GERMAN LLOYD

57 BROADWAY NEW YORK

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БАЛТІМОР, МД.

Участь Українців у литовськім святі незалежности.

Дня 22 лютого святкували місцеві Литовці 13-літню річницю незалежности литовської держави. На це свято запрошено литовських дипльоматичних представників, а також і професора Біржишку, котрий недавно прибув з Литви.

Литовці віднеслися також до українських громад в Балтімор і Куртис Бей і просили їх взяти участь у їхнім торжестві, щоби заманіфестувати перед американським народом єдність, та щоби спільно запротестувати проти польської окупації. Українці скликали дня 17 лютого наради, на які заявилися представники 337, 320, 81 і 55 відділів У. Н. Союза і представники тов. ім. Т. Шевченка, від. У. Р. С.

На тих нарадах рішено взяти участь у литовськім святі та запросити з українського боку на бесідника капітана М. Дармограя з Филаделфії. Рівнож ухвалено, щоби всі українські автомобілі, які возьмуть участь в параді, були прикрашені синьо-жовтими прапорами і американськими.

З так прикрашеними автомобілями вирушили Українці на Пенсилвенійську Юніон Стейшен, щоби повитати професора Біржишку, котрий прибув з Филаделфії разом з п. Дармограем.

Проф. Біржишку повитали литовський і український комітети, а потім мейор міста Бренінґ. Відтак удалися всі до литовської галі, яка вже була виповнена по береги. Американські часописи подають, що було там коло 3,000 присутних.

Свято розпочав український хор „Боян" під диріґентурою п. С. Лабойка відспіванєм американського гимну і кількох українських пісень. Хор вивязався з свого завдання дуже добре. Американські ґазети помістили знимку хору.

Відтак промовляли бесідники, а то мейор міста Бренінґ, литовський консуль Вилієм Ф. Лайкайтіс, литовський посол з Вашингтону Надус Растеніс, а з українських о. М. Колтуцький і М. Дармограй по англійськи, а о. Марущак по українськи.

Проф. Біржишка виголосив довшу промову по литовськи, а що в ній була мова про Українців, то пізнати було по тім, що Шановний Гість разу-раз згадував це імя.

Всі бесідники підчеркували те, що Литву й Україну лучать спільні інтереси, себто оборона своїх земель перед польським окупантом.

Відтак литовський посол з Вашингтону відчитав литовсько-український протест, звернений проти Польщі. Протест, який вислано до Ліґи Націй і секретаря стейту в Вашинґтоні, був принятий одноголосно повстанням з місць.

Потім співав ще український хор „Боян", який закінчив вязанку пісень відспіванєм українського національного гимну.

Свято закінчено відспіванєм литовського гимну.

Литовський місцевий консуль подякував українському хорови і Українцям за таку численну участь у литовськім святі та взивав до тісного обєднання Литовців і Українців не тільки в Европі, але й тут на американській землі.

Свято це зробило на нас усіх велике враження і треба надіятися, що тепер прийде вже й у нашій громаді до дійсного литовсько-українського зближення.

Теодор Чорній.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Український Народний Театр.

Від кількох років існує в нашій громаді Український Національний Хор „Думка", як незалежне співацьке товариство, яке веде гарну і коректну роботу. А отсе перед кількома тижнями зорґанізувався в нас ще й Український Народний Театр, який працюватиме на полі драматичнім. Є він також самостійним товариством.

Почин до зорґанізовання У. Н. Театру дали відомі нам всім громадянки і громадяне, пані: А. Філясова, Р. Кузева, Ю. М. Шустакевичева, К. Польова, А. Поливка, та панове: Й. Філяс, І. Кузь, В. Шанайда, Р. Дідик, Василь Яворський, Н. Амброзяк, І. Форись і инші.

В неділю, 22. лютого, У. Н. Театр дав вже перше представлення „Невольник", на яке прибуло богато публики. Громадяне були дуже вдоволені штукою, яку актори гарно відіграли.

На другу неділю, себто на 1. березня, У. Н. Театр дає друге представлення: „Воскресення".

В понеділок, дня 23. лютого, відбулися збори членів У. Н. Театру, на яких вибрано постійну управу Театру, до якої увійшли: Й. Філяс, голова; М. Шустакевич, секретар; І. Кузь, касієр. На режісера покликано П. Гурського, а на співрежісера паню Ю. М. Шустакевичеву.

На зборах ухвалено давати представлення кождої неділі, а дохід вживати на розвій У. Н. Театру, на закупно костюмів, партитур, примірників і т. д. Театр буде давати також представлення і на народні цілі. При театрі буде відкрита школа драматична для молодих сил і школа характеризації.

Булоби добре, щоби всі Українці заінтересувалися У. Н. Театром і приходили на свої національні вистави, бо з того буде користь для нас усіх.

І. Форись.

СЕЙНТ ЛУІС, МО.

Протестаційне віче.

На протестаційнім вічу, яке відбулося дня 8. лютого 1931, ухвалено вислати резолюції з протестом проти польських звірств до Ліґи Націй, Великої Британії й сенатора Гоза.

В письмі до сенатора Гери Б. Гоза звертається увагу на українських жовнірів, які боролися в американських рядах у Франції, а яких край віддано на поталу польському окупантови.

В письмі до міністерства справ закордонних Великої Британії проситься правительство В. Британії взяти український нарід під Польщею в оборону перед Ліґою Націй, бо Українці не мають в Лідзі свого заступника.

В протесті до Ліґи Націй домагаєтья суду над польськими погромами в Галичині та відшкодовання з боку польської держави.

ДЖАНСТАВН, ПА.

Американізаційна Українська Ліга.

Місцеві американські газети з дня 18. лютого б. р. розписуються широко над пляном заснования Американізаційної Української Ліґи, яка мала би займатися американізацією Українців і инших славянських народів.

Автором цього проєкту є о. М. Волощук мол., голова Американізаційного Комітету, як відділу Американського Леґіону в Джанставн, Па.

о. Волощук предложив цей проєкт ґовернорови Пиншо, котрий поставився до нього прихильно. о. Волощук подає, що американізацію треба переводити людьми, котрі володіють мовою тих, котрих хочуть американізувати і котрі вміють передати вірно американські ідеали і прінціпи. Американізацію треба переводити при помочі часописів, видаваних українською чи иншими славянськими мовами, а також шляхом вечірних курсів.

Ціль тої американізації має бути виховання добрих горожан, які були би гордістю для тих країв, з яких вони вийшли, а також користю для Америки.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Жіноче віче.

В неділю, дня 1. лютого, відбулося в галі Українського Робітничого Дому орґанізаційне віче, скликане Укр. Жіночим Товариством імени Олени Пчілки. Віче відкрила секретарка Т-ва, громадянка Ольга Гук, яка й проводила нарадами. Вона пояснила численно зібраним жінкам ціль віча та вагу жіночих орґанізацій.

Пані Скубова з Ню Йорку розповіла про польську „пацифікацію," змалювавши, як наочний свідок, страшні картини польських переслідувань та знущань, при чім згадала за ті села й околиці, де сама була, і де на власні очи бачила жертви польської жорстокости. Жах віяв з того звідомлення бесідниці, яка потверджувала своє оповідання привезеними з краю фотографіями побитих і поранених. Супроти такого наступу Ляхів на наш нарід, — казала пані Скубова — всі Українці мусять орґанізуватися до оборони. А при тій роботі не сміє забракнути жінок, котрі мусять і там в краю і тут в Америці стати до помочі тим, хто бореться за кращу долю нашого народу і його визволення.

Цю щиру і від серця виголошену промову приняли присутні бурливими оплесками. Після того предсідателька віча, О. Гук, зарядила збірку на поміч потерпівшим від польської пацифікації.

Другою бесідницею була п-ні Віра Лисякова з Перт Амбой, Н. Дж., яка говорила про ролю жінок у відродженню поневолених націй.

Бесідниця навела приміри з ірляндської і польської історії, з яких виходило, що жіноцтво є незвичайно важним чинником у боротьбі за самостійність народів, та що українські жінки мусять учитись від жінок інших націй, яку їм брати участь у наших визвольних змаганнях. Щоб це осягнути, треба орґанізуватися й іти гуртом, треба брати участь в громадському житті.

Відтак промовляв д. Я. Чиж з Ню Йорку, котрий підчеркнув, що жінки мусять самі в собі переломати думку, що, мовляв, орґанізація не для них а для чоловіків. Їх завдання можуть в дечому ріжнитися, їх ділянки праці можуть бути інші, та це не значить, що одна чи друга сторона гірша або краща. В обсягу чисто жіночих завдань жінки можуть осягнути куди більше і виконати ті свої завдання краще, коли згуртуються і будуть робити своє діло орґанізовано.

Сюди належить, казав бесідник, — виховання молоді. Щоб довідатися про ріжні способи виховування, треба жінкам подбати про відповідні лекції, книжки, і тим способом навчитись, як стати такими матерями, яких діти будуть шанувати.

Навчання рідної мови, перші відомости про Україну, виховання в українському дусі дітвори — все те завдання жінок.

Крім того жінки зможуть добути для себе богато вигід через звязки з відповідними американськими орґанізаціями, а також через такі орґанізації зможуть забирати голос в обороні української справи. Все те промовляє за тим, щоби жінки гуртувалися в свої товариства та разом з чоловіками працювали на громадському полі.

Відтак проголошено слідуючий вислід збірки: М. Стодольська 2 дол.; по 1 дол.: Віра Лисяк, М. Баґрій, А. Грицула, К. Баґрій, Ю. Ґой, К. Ґураль, Ю. Юревич, Ж. Боднарук, Й. Літинська, Трохимчук, О. Гук, І. Божемський, Бабій, К. Мохнач, К. Опорчук, Бардаль, Н. Скрипець, Варніцька, М. Кемис, К. Ліщинська, М. Федчишин, Ф. Дорошенко, І Стек, Т. Вавричук, М. Третяк, Б. Дурбак, Ю. Сенчій, Н. Сурович, К. Малецька, А. Височанська, М. Любинець, А. Литвин, М. Дубніч; Д. Доля 50 ц.

Збірка принесла $51.06.

Вічеві розходи виносили $12. — Осталося $39.06 на поміч потерпівшим від польської „пацифікації".

По переведенню вписів нових členиць до Т-ва відспівано „Не пора" і „Ще не вмерла" та закінчено віче.

Климентина Ліщинська,
Анна Задорожна,
секретарки віча.

— Ви маєте ваш золотий годинник уже знову! Таж минулої пятниці хтось вам його був украв.

— Так. Одначе це був якийсь дурний злодій. Він заніс годинник до заставничого дому, а там зараз пізнати годинник як мою власність.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

В пятницю, дня 27 лютого 1931 р., помер в Джерзи Сіти в Медікал Сентер шпиталі п. Іван Швець, член відділу 275 У. Н. Союза, тов. Дарахівщина. Похорон відбудеться в понеділок, 2. березня 1931, з дому жалоби під числом 591 Liberty Ave., Jersey City, N. J. Вічна йому память.

МАСОВЕ ВІЧЕ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА У ЛЬВОВІ.

Дня 25. січня 1931 р. відбулося в Академічному Домі загально студентське віче в справі чергового вибороу головою Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові — п. Кирила Студинського, — при співучасти поверх 400 студентів.

Віче ухвалило одноголосно слідуючі резолюції:

1) Тому, що „Всеукраїнська Академія Наук" у Київі є в цілости залежна від ворожої українській науці і культурі московської, тепер тзв. радянської влади, — Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові мусить стати найвищою незалежною Українською Науковою Академією і мусить стояти на сторожі чистоти української науки і здорової думки та не дати зробити себе знаряддям поширення явно ворожих українській справі політичних ідей.

2) Відносно п. Кирила Студинського заняло студенство своє становище на свойому вічу в дні 21. листопада 1929 р. — взиваючи його зложити мандат академика ВУАН, або уступити з головства Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові по причині його продажніх звязків з офіційними чинниками московського, тепер тзв. радянського союзу. Події, які зайшли від цього часу, здискваліфікували п. Кирила Студинського ще в більшій мірі, вказуючи на нього як на чоловіка позбавленого примітивних основ моралі і чести, запроданця, що не вагався в злочинний спосіб виступити проти проф. С. Єфремова, головної постаті з процесу С. В. У.

3) Тому, що тодішнє становище студенства одобрила подавляюча більшість українського громадянства, віче стверджує, що перевибір п. Кирила Студинського на голову Т-ва є вислідом політичної невідвічальности загалу членів Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

4) Стверджуючи, що перевибір п. Кирила Студинського є тотожний з підчиненням Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові шкідливій радянофільській орієнтації та перемінєнням його на експозитуру ворожої політичної акції, віче цього вибору не признає і проти нього ставить свій протест.

5) Віче уважає вибір завершений Загальними Зборами Товариства зломанням всенаціонального одноцілого фронту і тому пятнує розеднуючу роботу Загальних Зборів, тим більше, що прийшла вона в часі, коли політично-адміністраційний натиск польського уряду унеможливлює гідний відпір всього українського громадянства.

ПОЖЕЖІ.

У господарстві Ів. Райтера в Медусі (Станиславівщина) наслідком пожежі згоріла крівля стайні та три фіри сіна. Шкоди є на 2,500 зол. Згоріли теж три штуки худоби. Кажуть, що вогонь підложено. — У Новім Селі (пов. Збараж) кольоніст Кшистоцький після суперечки з жінкою сам поранився та зломив собі руку. Потім підпалив хату, замкнувся в хаті та поклався до ліжка, щоби так покінчити з життям. Люди вратували Кшистоцького з горіючої хати. З хати згоріла крівля, вартости 800 зол.

ЛИСТИ З РІДНОГО КРАЮ

(Подаємо в оригіналі ті листи, що наспіли з краю в справі останніх подій. — Ред.).

Дня 19. грудня 1930.

Дорогий Брате!

Я лист твій одержав, за котрий прийми щиру подяку. Дякую рівнож і за иньше, про котре напишу в другім місці. Тішусь тим, що по довгій перерві згадав ще про мене. Отже ти в своїм листі згадуєш про відгомін наших братів там в Америці на сумний стогін, плач і ридання від лютих і варварсько-диких побоїв польського жандарма, чи мілітариста на нашій рідній прабатьківській землиці.

Тепер, Дорогий Брате, коли вже йде мова про наше нещастя, що діється на нашім народі в сих часах, приступаю до переказу тих подій, хоч мені відомо, що Вам вони досить знані, бо світ не спить. Однак і я тут опишу, як виглядала та коломийка ляхівська, при котрій нещасний нарід мусів кріваво танцювати в потоці сліз.

Отже почалось те весілля ще в жнива 1930 р. Початково було так, що десь-не-десь дався відгук, а саме спалення кількох фільварків. Тут спинимось, бо хочу зазначити, що йдучи стежкою через вістки подані в „Народній Справі" виходить, що ті події могли викликувати таки самі Поляки, замасковуючи це під заміт українському народови. Причепивши в сей спосіб таку латку народови, вони могли розпочати свою варварську роботу. Отже й розпочали.

Зпочатку пішла нагінка на наші „Читальні Просвіти", „Луги", „Соколи", „Січи" й кружки „Сільського Господаря". Ці інституції зачали закривати, а між членів кинули розполох й арешти. Дальше розпочали висаджувати в повітря українські народні доми, палити кооперативи і майно українських священиків так густо, що пожари народних домів і парохій димом закривали синий український небосклін. Тоді розпочалася найтяжча пора народніх мук, бо по селах почали розїжджатись карні експедиції уланів і спеціяльні відділи поліції, що приїздили автом, чи селянськими возами. Карні експедиції, приїжджаючи до першого ліпшого села, розїздились по домах визначнійших українських господарів, заводячи коней до стодоли чи стіжка вівса по кільканайцять. Поприв'язували коней, а потім дальше бралися до своєї роботи. Вони ловили господаря й мучили, бючи нещасного так страшно і ріжними способами, що дехто з таких по кількох годинах чи днях мусів попрощатися зі світом, лишаючи сиротами жінку тай дрібних діточок і народню працю, при котрій працював. Дальше ті варвари йшли до шпихліра, чи комори і взагалі в кожде місце й буцім шукаючи за зброєю, висипували на купу все жито, пшеницю, овес, горох, фасолю, пшоно, крупи, муку. Тоді лили туди нафту, кидали цвяхи, скло, випускали піре з подушок і все це вкупі мішали.

Побили часом жінку і дрібних дітей, а господаря арештували й вели на постерунок, де гірка його судьба була. Так було в кождого свідомого. До того ще й обдерто їм будинки. Потім йшли до кооперативи. Там складали товари накупу і вимішували все та зливали нафтою. По скінченій такій праці йшли до коршми, а господарям-Українцям наказували дати 20 чи 30 кірців вівса. Сами ще в коршмі наїли чи напили на яких 100—200 золотих, даючи рахунок війтови, що люди мають знести по рівній пайці й заплатити коршмареви. З тим вибиралися з села.

Ділось так не всюди. А знову були такі громади, до яких ляцькі громили вертались. Нарід так страшно злякався, що той, хто трошки чувся свідоміщим, дома не мешкав, а ховався в лісі, де родина йому доставляла їсти. Я також поховав усі папери й книжки, а сам тримався на осторожности; як би щось до села припльонталось, то я уже накивав би пятами їм, а сам опинивсяб у лісі. Хто втік в ліс, тому, хоч дома все одно шкоди наробили, то всеж не мав страшних побоїв. Якось моє родинне село обминули до котрогось часу.

Дорогий Брате, щоб ти бачив, як то страшно ті села виглядали: стріхи як по вогни пообдирані, нарід переляканий, руїна. Найбільше потерпів тернопільський, львівський, підгаєцький, рогатинський і збаражський повіт. Тепер тихо по виборах, але арештованих ще всіх не випустили, а виснажують до чиста їхне здоровля у вязницях.

Дорогий Брате, хоч як страшно катували бідний нарід, як його гнобили, як страшили, але нарід як прямував до кращого завтра так і на дальше прямує, й то кількакратно краще, як перед тим. Нарід, загартувавшись на звуках плачу та недолі, ще упертійше, ще завзятійше взявся до народної праці. В котрім селі більше потерпіли, в тім ще ліпше нарід зрозумів свої завдання й горнеться до наших змагань. Це показалось найкраще при тих виборах, коли перед виборами страшили ріжно, хто буде голосувати на українську лісту. Однак нарід, правда, що було багато боягузів з тих ще темних і при виборах вороги хитрили, не побоявся і голосував на своїх кандидатів.

По карних експедиціях нарід мусів робити варти на фільварках. Задармо мусіли стерегти панське добро. Денно йшло 2 вартівники на день, а 10 до 20 на ніч до панських стирт. Так само телеграфічні стовпи пильнувати мусіли. Коло кождого телеграфічного стовпа 1 вартівник мусів стояти як день так ніч, дощ — не дощ і зимно, чи тепло — все одно. А ще один народний жах: всюди по селах позасновували Поляки так звані „Стшельци" і дали їм кріси. „Стшельци" виробляли, що хотіли, так, що нарід страшно мусів потерпіти.

Кінчу, Брате, це описувати. Я знаю, що ви там це все знаєте, але я тільки так, щоби тугу розігнати, то лекше, як виговорюся, на серденьку стане.

Спостерігаю, Брате, в твоїм листі, що описуєш, що там тисячами йдете на віча й протестуєте проти знущання ворогів. Це дуже гарно, хоч чи удасться нам висвободитись чи ні, але й то лекше мені. Мене то все тішить. Подібні вісти дістаємо з інших сторін широкого світа. Як бачимо, то наш нарід, хоч на чужині, не спить, не дрімає, а йде поруч з братами з рідної землі, прямуючи до сходячого сонця, котре зійде, хоч ще не один положить свою буйну голову в обороні рідної Батьківщини. Те сонце золоте освітить своїми промінями, огріє й осушить широкі простори української землиці і на тих промінях „згинуть наші вороженьки як роса на сонці".

Український Народе!

Честь і слава тобі, за филями широкого океану. З родинної землиці шлють тобі браття своє признання й дуже красненько дякують і тішаться, що відчуваєте болі братів рідних на рідній стороні. Працюймо спільно для добра Неньки-України, а здобудемо волю й загояться наші рани. Тільки ще мусимо потерпіти. Йдімо пророчими слідами нашого незабутнього пророка Шевченка, котрий віщими словами сказав: „Борітеся — поборете, вам Бог помагає"...

Отже не спім, тільки йдім до світла, науки, а цею дорогою потім скоро дійдемо до кращого завтра.

Працюйте дальше на далекій чужині, поза кордонами рідної батьківщини, бо бачите, браття, що якби наш нарід освободився з довговікового сну, визволив свою країну з кігтів ворогів, то нам не потрібно булоб розлазитись, як руді миші, по широкім світі. Для нас вистачилоб своєї землі й достатків, бо наша земля богата, родюча, сказано: медом і молоком текуча, але нею опанували чужинці й її висмоктують.

Кінчити і шле низенький поклін і привіт з рідної землі, горем прибитий із щирого, тихого українського серденька народний робітник, товариш **Антін.**

РАДІЯ

всякої марки можете набути від Сурми. Тисячі людей купили від нас радія, всі вдоволені, то і Ви будете вдоволені. Коли хочете купити радіо то зайдіть або зателефонуйте: Драй Дак 4-3752 а наш представник прийде до Вашої хати і подасть Вам наші легкі умови.

COLUMBIA RADIO

(LIKE LIVE ITSELF)

Нове радіо Колумбія має 8 „скрін ґрид" лямпок новий „телефокал" голосник, не має мертвої точки в цілім дайлови.

Columbia

ФОНОГРАФ, котрий іде з радіом, грає всі рекорди в повнім тоні. Кожда нота є передана чисто через новий рік-ап Колюмбії. Хто послухає раз Колюмбії радія або комбінації, то її купуе.

УКРАЇНЦІ: деб Ви не були, близько чи далеко, ми можемо продати Вам радіо. Як не зможемо, то бодай порадимо Вам, яке для Вас радіо найлутше, і по якій ціні його купити, щоб Ви не переплачували чужим.

Як не заробите то певно не стратите як до нас вперед довідаєтеся чим підете де інде купувати.

SURMA

BOOK and MUSIC CO.,

103 Avenue A. New York City

(між 6-ою і 7-ою вулицею)

Telephone: DRY DOCK 4-3752

ЗЕЛЛОТОН НАЙЛІПША МЕДИЦИНА

„Зеллотон справді є найліпшою медициною на внутрішні долеглпвости, як: нестравність жолудка, гази і кваси, пертя, згагу, заворот голови, і т. д., бо я переконалася сама. Зеллотон подобався мені ще й тому, що є природним ліком і не зіставляє шкідливих наслідків, як се мається річ з іншими".

Се слова учительки п-ні Еліз. Порак з Лос Енджелес, Каліфорнія.

Доляра за коробку — 6 за $5. (1)

Жадайте Зеллотон в українських склепах і в сусідніх Друг-сторах.

ZELLOTONE CHEMICAL CO.,

307 EAST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛИТОВСЬКИЙ СКЛАД УГЛЯ І КОКСУ.

Уркаїнці, не забувайте на клич „Свій до свого!" і тим докажемо, що Українці і Литовці є дійсними приятелями. 48-9

SHERELIS COAL & COKE CO.,

590 HUDSON AVE., ROCHESTER, N. Y.

TELEPHONE: STONE 3481.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Відділ 204 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в четвер, 5 беерзня ц. р., в годині 8.30 вечір, в галі Укр. Р. Клюбу, 46 Ст. Маркс Пл. Всі члени відділу обовязково мають явитись на тих зборах, бо є важні справи до полагодження. — М. Близнак, секр.

БОФАЛО, Н. Й. Тов. Укр. Сокіл, від. 304, повідомляє своїх членів, що квартальні збори відбудуться в суботу, 7 березня, в гали пароіхяльний, 158 Джерман ул., в годині 7.30 ввечір. Проситься всіх членів явитись на збори, бо є важні справи. — Микола Гнатик, секр.

ВЕСТ ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітінг відбудеться в неділю, 8 березня, точно в годині 2-ій пополудни, під ч. 6177 Гленмор Еве. Проситься всіх членів явитися на сім мітінгу і виповнити свої залеглі вкладки, бо в противнім разі член може бути суспендований. Також просить родичів платити за діти кождого місяця. — К. Кропивницький, предс.; П. Кокодинський, кас.; І. Сливар, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 8-го березня (марта), в годині 1-ій пополудни, в гали Горож. Клюбу, 2376 Грейлінг ул. Проситься членів явитись на ті збори. Також повідомляється, що на далі збори будуть відбуватись в другу неділю в місяци, а не в другу по першім. — Волод. Крушельницький, секр.

ВОДЕРВЛІТ, Н. Й. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 13, повідомляє всіх своїх членів, що квартальні збори відбудуться в неділю, 8 березня (марта), в годині 3-тій пополудни, в Ур. Горож. Клюбі, 5-та Евеня і 25 ул. Проситься всіх членів явитись, бо є важні справи до полагодження. Будемо приймати нових членів і дітей без оплати вступного. Не явившийся без важної причини член буде караний після статута. — В. Вовчук, предс.; В. Дзюмбила, кас.; В. Футулуйчук, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться дня 8-го березня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі. Проситься всіх членів явитись на збори. Члени в разі слабости мають повідомити фін. секретаря як найскорше, також члени виїхавші мають повідомити листовно. Проситься записувати свої діти до У. Н. Союза. — Гр. Кисіль, предс.; Мих. Савчак, кас.; Гр. Стефанек, фін. секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Зап. Січ, від. 75, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що на річнім мітінгу 14 грудня 1930, вибрано слідуючий уряд на 1931 рік: Василь Чмир, предс.; С. Михальчук, заст.; Іван Слупецький, кас.; О. Зданкевич, заст.; Іван Нагорняк, секр.; Ю. Шиптак, заст.; Никола Дворчин, доз. хорих; П. Діжа, заст.; І. Космина і С. Савран, хоружі; С. Франків і І. Ворко, контрольори. Мітінги будуть відбуватись в другу неділю по першім. — В. Чмир, предс.; І. Слупецький, кас.; Ів. Нагорняк, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Тов. Запорожська Січ, від. 206, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться дня 8-го березня, в неділю, в годині 1-ій пополудни, в парохіяльній гали на Блекстоп ул. Проситься усіх членів прибути на означений час. — Мих. Бардачевський, предс.; Ілія Околіта, кас.; Мих. Яцишин, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. еПтра і Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 8-го березня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Вест 7-мій ул. Обовязком є кождого члена прибути, бо є дуже важні справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, щоби старались заплатити свої залеглости, щоби не стратити своїх прав до запомоги. — Юрій Гірняк, предс.; Дм. Дорош, кас.; Николай Бусько, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Запорожська Січ, від. 117, повідомляє, що чвертьрічний мітінг відбудеться в суботу, 7-го березня, в годині 8-ій вечір, в гали Укр. Роб. Дому, 15 Іст 3-та вул. На порядку нарад є важні справи для Товариства. Будемо приймати нових членів до Тов. без вступного, а до Союза після статута. Не явившийся член заплатить кару після ухвали зборів. — С. Кучма, предс.; П. Перей, секр.

ГЕРИ, ІНД. Тов. ім. Ів. Франка, від. 389, подає до відома, що мітінги будуть відбуватись в другу неділю по першім кождого місяця, в гали під ч. 1800 Адамс Стріт. Всі члени повинні приходити на мітінги, бо на мітінгах рішаються всі справи Товариства. — Теодор Яніцький, секр.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ ЗА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ У. Н. СОЮЗА

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НОВІ УКРАЇНСЬКІ НОТИ.

Думка і Серенада Гайворонського 60 ц., 201 Укр. Народних пісень на пяно $2.50; 128 Укр. Народних на скрипку $2.00; 34 Укр. танців на скрипку $1.00; Вибір пісень Барвінського для співу $1.00; Засвистали Козаченьки ... 65 ц.; Повний каталог ... пишіть: Surma, 103 Ave. A ...

ВИМІНА. Ми вимінюємо ... ми і всякі ... проперти в Warren і ... можемо занятися бізнесовою ... цією 400 миль від Warren ... мації пишіть:

MICHAEL KOWCHAK,

1691 Larchmont Ave., Warren, Ohio

ПЛЕЄР ПЯНО НА ПРОДАЖ ДУЖЕ ДЕШЕВО,

виробу, фірмою дуже ... ною. Непотрібно ніякої ... тільки продовження тижневих ... по $2.00. Це є наша засада ... всі звернені Плеєр Пяна ... дуже добра нагода для ... сіться скоро. Телефонуйте ... шіть до:

Mr. ROSSMANSKI

Credit Dept., Griffith Piano Co.

605 Broad Street, Newark, N. J.

Telephone: Mulberry 4-5880

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД УГЛЯ.

Ціни і угля, яке можете набути у нас:

Very High Grade Pocahontas Lump $5.50

Very High Grade Kentucky ... Forked ....

West Virginia Splint, Forked

Virginian Lump, Forked

Ohio Lump, Forked ...

SQUARE COAL CO.

6229 Broadway, Cleveland O.

Телефон: Diamond 0885

36-61 **Павло Чайка.**

DR. N. M. HNATYSHYN

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ І АКУШЕР

2191 Professor St., Cleveland, Ohio

(Проти українського банку)

Телефон: Atlantic 2054.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

153 Avenue B, New York, N. Y.

(межи 9. і 10. ул.)

Tel.: ALGONQUIN 8625.

Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділю від 12 до 1-шої пополудне, або після умови.

ВЗОРИ

канва, нитки до вишивання ... стемпловані річи. Пишіть по каталоґ до:

UKRAINIAN BAZAR,

170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПЕТРО КЛИМЕЦЬ

ВІДКРИВ

БУЧЕРНЮ І ДІЛІКАТЕСЕН ШТОР

в Ню Йорку на Першій Евеню, межи 3 і 4 вулицею.

Має свої власні вироби, низькі ціни, а товар першорядний.

Ми певні, що будете задоволені як попробуєте в нас купувати. 48-50

MEAT MARKET & DELICATESSEN,

52 First Ave., bet. 3 & 4 St., NEW YORK, N. Y.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАГ В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:

Офіс: 485 AVON AVENUE

Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568

НАЙБІЛЬША КНИГАРНЯ В АМЕРИЦІ „СВОБОДИ"

УКРАЇНСЬКОГО НАРОД. СОЮЗА

83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Вартість Книгарні $18,612.75.

Пишіть по найновійший каталоґ книгарні Свободи.

ПОВОРОТ ТАРЗАНА. (16)

Тарзан проходив вузкими, вючимися доріжками. Потім скрипучими сходами. За освітленим вікном він побачив двох мущин, розмовляючих з собою. Один з них був той французький офіцир, за котрим він слідив; він саме давав другому якісь папери. Потім вийшов з кімнати. Тарзан тихцем отворив двері, як другий відвернувся. Се був Москаль Роков.

—o—

Як Москаль побачив Тарзана, він зблід як стіна. Він зірвався з місця з криком. Тарзан скочив до нього, а його залізні пальці здушили його за горло. За якийсь час Москаль стратив притомність. Тарзан схопив від нього папери. Показалося, що се були державні документи, які були пропали. Маючи їх у руках, Тарзан поспішив до Альжіра, маючи на думці поплисти далі до Кейп Тавн. В Альжирі він довідався, що товариш Рокова, зрадник, застрілився.

—o—

Як Тарзан входив на корабель, двох людий наглядало за ним уважно. Він приготовлявся до довгої й спокійної подорожи, певний, що вже не побачить Рокова. Кождої ночи він сидів кілька годин на покладі, вдивляючися в море й у небо. І ввесь час за кождим його рухом сліджено уважно.

Одної ночи він оставєя на покладі, як уже всі пішли спати. З тіний висунулося двох мущин. Як вони були вже близько Тарзана, вони сховалися. Як Тарзан проходив мимо них, вони нагло скочили йому на голову. Заки він отямився, що сталося, він уже почув, що його підняли в повітря, перекинули через поруча та що він летить у глибінь океану.

—o—